

OBECNÉ ZÁSADY EVROPSKÉ CENTRÁLNÍ BANKY (EU) 2020/1554**ze dne 14. října 2020,****kterými se mění obecné zásady ECB/2011/23, pokud jde o četnost podávání zpráv Evropské centrální banky o kvalitě externí statistiky (ECB/2020/52)**

RADA GUVERNÉRŮ EVROPSKÉ CENTRÁLNÍ BANKY,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na statut Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky, a zejména na články 3.1, 3.3, 5.1, 12.1, 14.3 a 16 tohoto statutu,

s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 2533/98 ze dne 23. listopadu 1998 o shromažďování statistických informací Evropskou centrální bankou ⁽¹⁾, a zejména na článek 4 uvedeného nařízení,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Hodnocení kvality údajů v oblasti externí statistiky probíhá v souladu s rámcem Evropské centrální banky (ECB) pro kvalitu statistik („Statistics Quality Framework“) a zahrnuje pravidelnou zprávu, kterou Výkonná rada podává Radě guvernérů ECB. Sledování kvality údajů je zásadní a mělo by být prováděno včas.
- (2) Je však třeba dosáhnout správné rovnováhy mezi potřebou sledování a četností poskytování příslušných informací Radě guvernérů. Proto je třeba aktualizovat četnost, s jakou Výkonná rada podává zprávy o kvalitě externí statistiky Radě guvernérů. S cílem umožnit kvalitativní analýzu by měla Výkonná rada předložit Radě guvernérů první zprávu o kvalitě po přijetí těchto obecných zásad do konce roku 2022.
- (3) Pojmy, na nichž se zakládá shromažďování a sestavování externí statistiky, jsou vhodně koncipovány a pevně zakotveny v šestém vydání Manuálu Mezinárodního měnového fondu k sestavení platební bilance a investiční pozice vůči zahraniční (BMP6) ⁽²⁾. Tyto pojmy však často vyžadují vysvětlení, přičemž některá z nich jsou pro správné sestavování agregovaných údajů za eurozónu obzvláště důležitá. Je proto třeba aktualizovat pojmy finančního účtu a investiční pozice vůči zahraničí vymezené v příloze III obecných zásad Evropské centrální banky (2012/120/EU) ECB/2011/23 ⁽³⁾.
- (4) Jsou-li zjištěny závažné problémy s kvalitou údajů, je vhodné dát Výkonné radě možnost, aby podle svého uvážení poskytla Radě guvernérů dodatečné zprávy. Z téhož důvodu je rovněž vhodné stanovit, že Výkonná rada bude moci své uvážení vykonávat od roku 2022.
- (5) V souladu s rámcem ECB pro kvalitu statistik je vhodné, aby některé informace z těchto zpráv byly veřejně dostupné.
- (6) Obecné zásady Evropské centrální banky (EU) 2018/1151 ⁽⁴⁾ od 1. března 2021 stanoví, že Výkonná rada podává Radě guvernérů každoročně zprávu o kvalitě externí statistiky. V zájmu dosažení správné rovnováhy mezi potřebou sledování a četností poskytování příslušných informací Radě guvernérů by měla být periodicita podávání zpráv stanovená v obecných zásadách ECB/2011/23 prodloužena na dva roky. Z důvodu transparentnosti je třeba poskytnout dostatečný čas mezi uplatňováním požadavku na každoroční podávání zpráv podle obecných zásad (EU) 2018/1151 a uplatňováním nového požadavku na podávání zpráv každé dva roky podle těchto obecných zásad. Národní centrální banky a Výkonná rada by proto měly být povinny postupovat v souladu s těmito obecnými zásadami od 1. července 2021.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 318, 27.11.1998, s. 8.

⁽²⁾ K dispozici na internetových stránkách <https://www.imf.org/>

⁽³⁾ Obecné zásady Evropské centrální banky 2012/120/EU ze dne 9. prosince 2011 o statistické zpravodajské povinnosti stanovené Evropskou centrální bankou v oblasti externí statistiky (ECB/2011/23) (Úř. věst. L 65, 3.3.2012, s. 1).

⁽⁴⁾ Obecné zásady Evropské centrální banky (EU) 2018/1151 ze dne 2. srpna 2018, kterými se mění obecné zásady ECB/2011/23 o statistické zpravodajské povinnosti stanovené Evropskou centrální bankou v oblasti externí statistiky (ECB/2018/19) (Úř. věst. L 209, 20.8.2018, s. 2).

(7) Obecné zásady ECB/2011/23 je proto třeba odpovídajícím způsobem změnit,

PŘIJALA TYTO OBECNÉ ZÁSADY:

Článek 1

Změny

Obecné zásady ECB/2011/23 se mění takto:

1. V článku 6 se odstavec 1 nahrazuje tímto:

„1. Aniž jsou dotčeny úkoly ECB provádět sledování uvedené v příloze V, jsou národní centrální banky povinny, případně ve spolupráci s jinými příslušnými orgány podle článku 4, zajistit sledování a hodnocení kvality statistických informací poskytovaných ECB. ECB hodnotí tyto údaje podobným způsobem a včas.

Výkonná rada ECB podává Radě guvernérů ECB každé dva roky zprávu o kvalitě externí statistiky poskytované ECB. Tuto zprávu Výkonná rada předkládá Radě guvernérů do konce roku, který následuje po příslušném dvouletém období. První dvouletá zpráva bude předložena do konce roku 2022. Výkonná rada může tuto zprávu nebo její část zpřístupnit veřejnosti.“

2. V článku 6 se doplňuje nový odstavec 5, který zní:

„5. Zjistí-li Výkonná rada počínaje 1. lednem 2022 závažné problémy s kvalitou údajů, může Radě guvernérů podle potřeby předložit dodatečné zprávy.“

3. Příloha III se mění v souladu s přílohou těchto obecných zásad.

Článek 2

Nabytí účinku a provádění

1. Tyto obecné zásady nabývají účinku dnem oznámení národním centrálním bankám členských států, jejichž měnou je euro.
2. Centrální banky Eurosystemu zajistí soulad s těmito obecnými zásadami od 1. července 2021.

Článek 3

Určení

Tyto obecné zásady jsou určeny všem centrálním bankám Eurosystemu.

Ve Frankfurtu nad Mohanem dne 14. října 2020.

Za Radu guvernérů ECB
prezidentka ECB
Christine LAGARDE

PŘÍLOHA

Oddíl 1 pododdíl „C. Finanční účet a investiční pozice vůči zahraničí“ přílohy III obecných zásad ECB/2011/23 se nahrazuje tímto:

„C. Finanční účet a investiční pozice vůči zahraničí

V obecné rovině finanční účet zaznamenává transakce s finančními aktivy a pasivy mezi rezidentskými a nerezidentskými institucionálními jednotkami. S cílem zajistit správné sestavování agregovaných údajů za eurozónu by však měly být jako finanční transakce zaznamenávány veškeré výměny finančních nástrojů vydaných nerezidenty uskutečněné mezi rezidentskými institucionálními jednotkami a výměny finančních nástrojů vydaných rezidenty uskutečněné mezi nerezidentskými institucionálními jednotkami, tj. důsledně podle přístupu dlužníka/věřitele.

Finanční účet zachycuje transakce v čisté výši: čisté přírůstky finančních aktiv odpovídají rozdílu mezi přírůstky a úbytky aktiv.

Investiční pozice vůči zahraničí ukazuje, jakou hodnotu mají ke konci každého čtvrtletí finanční aktiva rezidentů ekonomiky, která jsou pohledávkami vůči nerezidentům, a závazky rezidentů ekonomiky vůči nerezidentům, jakož i zlato ve fyzické podobě držené jako rezervní aktiva. Rozdíl mezi aktivy a pasivy je čistá pozice v investiční pozici vůči zahraničí, která představuje buď čistou pohledávku, nebo čistý závazek vůči zbytku světa.

Hodnota investiční pozice vůči zahraničí ke konci období vyplývá z pozic ke konci předcházejícího období, transakcí ve stávajícím období a jiných změn, ke kterým dojde nikoli z důvodů transakcí mezi rezidenty a nerezidenty a které lze připsat jiným změnám objemu a přecenění v důsledku změn směnných kurzů či cen.

Podle funkčního dělení se přeshraniční finanční transakce a pozice třídí na přímé investice, portfoliové investice, finanční deriváty (jiné než rezervy) a zaměstnanecké opce na akcie, ostatní investice a rezervní aktiva. Přeshraniční finanční transakce a pozice se dále třídí podle druhu nástroje a institucionálního sektoru.

Základem pro ocenění transakcí a pozic jsou tržní ceny. Nominální oceňování se používá v případě pozic u neobchodovatelných nástrojů, zejména půjček, vkladů a ostatních pohledávek nebo závazků. Veškeré transakce s těmito nástroji se však oceňují v tržních cenách. S cílem zohlednit nesoulad mezi tržním oceněním transakcí a nominálním oceněním pozic zaznamenává prodávající přecenění v důsledku jiných cenových změn v období, kdy došlo k prodeji, které odpovídají rozdílu mezi nominální a transakční hodnotou, zatímco kupující zaznamenává opačnou částku jakožto přecenění v důsledku jiných cenových změn. Obdobně se zaznamenávají transakce a pozice v případě účastí v rámci přímých investic, kde pozice odrážejí kapitál v účetní hodnotě (viz další oddíl).

Finanční účet platební bilance a investiční pozice vůči zahraničí obsahuje souvztažné položky pro časově rozlišené důchody z nástrojů klasifikovaných v příslušných funkčních kategoriích.

6.1. Přímé zahraniční investice

Přímé investice jsou spojeny se situací, kdy rezident v jedné ekonomice ovládá či má významný vliv na řízení podniku, který je rezidentem v jiné ekonomice. Podle mezinárodních standardů (BPM6) je důkazem existence takového vztahu, pokud investor, který je rezidentem v jedné ekonomice, přímo či nepřímo vlastní podíl na hlasovacích právech podniku, který je rezidentem v jiné ekonomice, ve výši nejméně 10 %. Podle tohoto kritéria může vztah přímé investice existovat mezi řadou spřízněných podniků bez ohledu na to, zda spojení zahrnuje jeden řetězec či několik řetězců. Může se rozšířit na dceřiné společnosti podniků, které jsou příjemci přímé investice, dceřiné společnosti těchto společností a přidružené společnosti. Jakmile k přímé investici dojde, zaznamenávají se všechny následné finanční toky či pozice mezi spřízněnými podniky či vůči nim jako transakce či pozice přímých investic.

Vlastní kapitál zahrnuje účasti v pobočkách, jakož i všechny podíly v dceřiných a přidružených společnostech. Reinvestovaný zisk představuje souvztažnou položku pro podíl přímého investora na zisku, který nebyl dceřinými nebo přidruženými společnostmi rozdělen ve formě dividend, a pro zisk poboček, který nebyl přímému investorovi vyplacen a který se vykazuje v položce „důchody z investic“ (viz 3.2.3).

Účasti a dluhové nástroje v rámci přímých investic se dále dělí podle druhu vztahu mezi subjekty a podle směru investice. Lze rozlišit tři druhy vztahů z přímých investic:

- a) Investice přímých investorů do podniků přímé investice. Tato kategorie zahrnuje investiční toky (a stavy) od přímého investora do podniků přímé investice (bez ohledu na to, zda podléhají přímé či nepřímé kontrole či vlivu).
- b) Zpětná investice. Tento druh vztahu pokrývá investiční toky (a stavy) od podniků přímé investice k přímému investorovi.
- c) Mezi sesterskými podniky. Tento druh vztahu pokrývá toky (a stavy) mezi podniky, které se vzájemně neovládají ani neovlivňují, ale které oba ovládá či ovlivňuje tentýž přímý investor.

Pokud se týká oceňování pozic přímých investic, stavy majetkových účastí kotovaných na burze se oceňují v tržních cenách. U společností, které jsou příjemci přímé investice a které na burze kotovány nejsou, se stavy majetkových účastí oceňují podle účetní hodnoty s použitím jednotné definice obsahující tyto účetní položky:

- i) splacený kapitál (kromě vlastních akcií a včetně emisního ážia);
- ii) všechny druhy rezerv (včetně investičních dotací, pokud je účetní zásady považují za rezervy společnosti);
- iii) nerozdělený zisk po odečtení ztrát (včetně výsledků běžného roku).

V případě majetkových účastí společností, které nejsou kótovány na burze, se transakce zaznamenávané na finančním účtu mohou lišit od kapitálu, který se v účetní hodnotě zaznamenává v investiční pozici vůči zahraničí. Tyto rozdíly se zaznamenávají jako přecenění v důsledku jiných cenových změn.

Jako osvědčený postup se doporučuje, aby všechny členské státy začaly sestavovat stavy majetkových účastí a reinvestovaného zisku ze zahraničních přímých investic na základě průzkumů o zahraničních přímých investicích, které by měly být shromažďovány alespoň jednou ročně (*).

(*) Měly by se přestat používat tyto nepřijatelné postupy: i) ponechání výběru kritéria pro oceňování na zpravodajských jednotkách (tržní či účetní hodnoty); ii) používání metody permanentní inventury/akumulace toků platební bilance pro sestavování stavů.“

6.2. Portfoliové investice

Portfoliové investice zahrnují transakce a pozice týkající se dluhových nebo majetkových cenných papírů, které nejsou obsaženy v přímé investici nebo rezervních aktivech. Portfoliové investice zahrnují majetkové cenné papíry, akcie investičních fondů a dluhové cenné papíry, pokud nespádají pod přímé investice, nebo rezervní aktiva. Transakce ve formě dohod o zpětném odkupu a půjček cenných papírů se za portfoliové investice nepovažují. Transakce a pozice portfoliových investic se oceňují v tržních cenách. V případě portfoliové investice do nekotovaných cenných papírů však stejně jako v případě přímé investice do nekotovaných cenných papírů mohou vzniknout rozdíly mezi oceněním transakcí a pozic. I v tomto případě by tyto rozdíly měly být zaznamenány jako přecenění v důsledku jiných cenových změn.

Společný postup při shromažďování údajů o portfoliových investicích je vymezen v příloze VI.

6.2.1. MAJETKOVÉ CENNÉ PAPIRY

Majetkové cenné papíry sestávají ze všech nástrojů, které představují nárok na zbytkovou hodnotu společnosti či kvazispolečnosti po uspokojení pohledávek všech věřitelů. Oproti dluhovým cenným papírům tyto majetkové cenné papíry obvykle nezakládají právo vlastníka na výplatu předem určené částky či částky určené podle pevně stanoveného vzorce. Mezi majetkové cenné papíry se řadí kotované a nekotované akcie.

Kotované akcie jsou majetkové cenné papíry kotované na uznávané burze cenných papírů či na jiné formě sekundárního trhu. Nekotované akcie jsou majetkové cenné papíry, které nejsou kótovány na burze.

6.2.2. AKCIE INVESTIČNÍCH FONDŮ

Akcie investičních fondů vydávají investiční fondy. Jsou označovány jako „podílové listy“, má-li fond formu svěrečného fondu (trustu). Investiční fondy jsou subjekty kolektivního investování, jejichž prostřednictvím investoři shromažďují finanční prostředky pro investování do finančních nebo nefinančních aktiv. Jako určitý druh kolektivní investice do jiných aktiv hrají akcie investičních fondů zvláštní roli ve finančním zprostředkování; jsou tedy ve vztahu k jiným majetkovým cenným papírům identifikovány samostatně. Jinak se zachází i s jejich důchody, neboť je třeba připsat reinvestovaný zisk.

6.2.3. DLUHOVÉ CENNÉ PAPIŘY

Dluhové cenné papíry jsou převoditelné nástroje sloužící jako důkaz závazku. Zahrnují směnky, dluhopisy, převoditelné vkladové listy, obchodní cenné papíry, cenné papíry kryté aktivy, nástroje peněžního trhu a obdobné nástroje běžně obchodované na finančních trzích. Transakce a pozice dluhových cenných papírů se podle původní splatnosti dělí na krátkodobé a dlouhodobé.

6.2.3.1. KRÁTKODOBÉ DLUHOVÉ CENNÉ PAPIŘY

Krátkodobé dluhové cenné papíry jsou splatné na vyžádání či jsou vydávány s původní splatností v délce jednoho roku či kratší. Obvykle zakládají svému držiteli bezpodmínečné právo na výplatu pevně stanovené částky peněžních prostředků v určitý den. Tyto nástroje jsou obvykle obchodovány s diskontem na organizovaných trzích; výše diskontu závisí na úrokové sazbě a době zbývající do splatnosti.

6.2.3.2. DLOUHODOBÉ DLUHOVÉ CENNÉ PAPIŘY

Dlouhodobé dluhové cenné papíry jsou vydávány s původní splatností přesahující jeden rok nebo bez uvedení splatnosti (s výjimkou splatnosti na vyžádání, která náleží do krátkodobých dluhových cenných papírů). Obvykle zakládají svému držiteli a) bezpodmínečné právo na pevný nebo smluvně stanovený proměnlivý peněžní výnos (výplata úroků je nezávislá na příjmech dlužníka) a b) bezpodmínečné právo na výplatu pevně stanovené částky za účelem splacení jistiny v určitý den či dny.

Transakce se v platební bilanci zaznamenávají, jakmile věřitelé či dlužníci uvedou svou pohledávku či závazek ve svém účetnictví. Transakce se zaznamenávají v ceně skutečně přijaté nebo skutečně zaplacené, snížené o provize a náklady. Proto se u cenných papírů s kupóny zahrnuje úrok naběhlý od poslední výplaty úroku a u cenných papírů vydaných s diskontem se zahrnuje úrok naběhlý od emise. Zahrnutí naběhlého úroku se vyžaduje jak u finančního účtu platební bilance, tak u investiční pozice vůči zahraničí; tyto záznamy musejí mít souvztažný zápis na příslušném účtu důchodů.

6.3. Finanční deriváty (jiné než rezervy) a zaměstnanecké opce na akcie

Finanční derivát je finanční nástroj spojený s jiným specifickým finančním nástrojem, ukazatelem nebo komoditou, jehož prostřednictvím lze na finančních trzích obchodovat specifická finanční rizika (jako např. úrokové riziko, kurzové riziko, riziko spojené s cenou akcií a komodit, úvěrové riziko atd.). Tato kategorie je uvedena zvláště od jiných kategorií, neboť se týká převodu rizika, a nikoli poskytování finančních prostředků či jiných zdrojů. Oproti jiným funkčním kategoriím nevzniká u finančních derivátů žádný prvotní důchod. Čisté toky spojené s úrokovými deriváty se zaznamenávají jako finanční deriváty, a nikoli jako důchod z investic. S transakcemi a pozicemi se u finančních derivátů nakládá nezávisle na hodnotách podkladových položek, s nimiž jsou spojeny. U opcí se zaznamenává plná prémie (tj. nákupní/prodejní cena opcí a související poplatek za služby). Platby vratné zálohy sestávají z hotovosti nebo jiného zajištění uloženého k zajištění protistrany vůči riziku selhání. Klasifikují se jako vklady v rámci ostatních investic (jsou-li závazky dlužníka zahrnuty v širokých peněžích) nebo v rámci ostatních pohledávek nebo závazků. Platby nevratné zálohy (rovněž známé jako variační marže) snižují finanční závazek vytvořený na základě derivátu; klasifikují se tedy jako transakce s finančními deriváty.

Finanční deriváty by se měly oceňovat na základě tržní hodnoty. Změny cen derivátů se zaznamenávají jako zisky či ztráty z držby (přecenění z důvodu změn cen). Záznam transakcí s finančními deriváty se provádí v okamžiku, kdy věřitelé nebo dlužníci zaznamenají pohledávku nebo závazek ve svých účetních knihách. Vzhledem k praktickým problémům při odlišování toků aktiv a pasiv u některých derivátových nástrojů se všechny transakce s finančními deriváty v platební bilanci eurozóny zaznamenávají v čistých hodnotách. Stavky aktiv a pasiv se v případě finančních derivátů zaznamenávají ve statistice investiční pozice vůči zahraničí v hrubých hodnotách s výjimkou finančních derivátů, které spadají do kategorie rezervních aktiv, jež se zaznamenávají v čistých hodnotách. Z praktických důvodů se vložené deriváty nerozlišují od podkladového nástroje, s nímž jsou spojeny.

Zaměstnanecké opce na akcie jsou opce na nákup akcií společnosti, které jsou zaměstnancům společnosti nabízeny jako forma odměny za práci. Pokud opce na akcie poskytovaná zaměstnancům může být obchodována bez omezení na finančních trzích, klasifikuje je jako finanční derivát.

6.4. Ostatní investice

Ostatní investice jsou zbytková kategorie, v níž jsou obsaženy pozice a transakce, které nejsou zahrnuty v přímých investicích, portfoliových investicích, finančních derivátech, zaměstnaneckých opcích na akcie ani rezervních aktivech. V rozsahu, v němž následující třídy finančních aktiv a pasiv nepatří do přímých investic ani rezervních aktiv, ostatní investice zahrnují: a) ostatní účasti, b) oběživo a vklady, c) půjčky (včetně využití úvěrů a půjček od MMF), d) pojistné, penzijní a standardizované záruční programy, e) obchodní úvěry a zálohy, f) ostatní pohledávky nebo závazky a g) přidělení zvláštních práv čerpání (držba zvláštních práv čerpání je zahrnuta do rezervních aktiv).

Jsou-li půjčky, vklady a ostatní pohledávky nebo závazky prodávány s diskontem, mohou se transakční hodnoty zaznamenané na finančním účtu odlišovat od nominálních hodnot zaznamenaných v investiční pozici vůči zahraničí. Tyto rozdíly se zaznamenávají jako přecenění v důsledku jiných cenových změn.

6.4.1. OSTATNÍ ÚČASTI

Ostatní účasti zahrnují účasti, které nemají formu cenných papírů, a nejsou tedy zahrnuty do portfoliových investic. Účast na kapitálu některých mezinárodních organizací není ve formě cenných papírů, a klasifikuje se proto jako ostatní účasti.

6.4.2. OBĚŽIVO A VKLADY

Oběživo a vklady zahrnují hotovost v oběhu a vklady. Vklady jsou standardizované nepřevoditelné smlouvy obvykle nabízené institucemi přijímajícími vklady, které umožňují ukládání a pozdější výběr proměnné peněžní částky věřitelem. Vklady jsou obvykle spojeny se zárukou vrácení jistiny investorovi.

Rozlišení mezi položkou „půjčky“ a položkou „oběživo a vklady“ se zakládá na povaze dlužníka. To znamená, že na straně aktiv se poskytnutí peněžních prostředků rezidentským sektorem držby peněz nerezidentským bankám klasifikuje jako „vklady“ a poskytnutí peněžních prostředků rezidentským sektorem držby peněz nerezidentským nebankovním subjektům (tj. institucionálním jednotkám jiným než banky) se klasifikuje jako „půjčky“. Na straně pasiv se finanční prostředky přijaté rezidentskými nebankovními subjekty, tj. institucemi jinými než měnové finanční instituce, vždy klasifikují jako „půjčky“. Toto rozlišení konečně znamená, že se všechny transakce, kterých se účastní rezidentské měnové finanční instituce a nerezidentské banky, klasifikují jako „vklady“.

6.4.3. PŮJČKY

Půjčky jsou finanční aktiva, která a) vznikají, když věřitel půjčí finanční prostředky přímo dlužníkovi, a b) jsou doloženy dokumenty, které nejsou převoditelné. Do této kategorie patří všechny půjčky včetně hypoték, finanční leasing a operace typu repo. Všechny operace typu repo, tj. dohody o zpětném odkupu, operace typu „sell/buy-back“ a půjčky cenných papírů (kdy dochází k výměně hotovosti jako zajištění) se považují za zajištěné půjčky, nikoli za přímé nákupy/prodeje cenných papírů a zaznamenávají se do položky „ostatní investice“ v sektoru rezidenta, který operaci provádí. Tento postup, který je rovněž v souladu s účetními postupy bank a jiných finančních institucí, má přesněji odrážet ekonomické důvody pro existenci těchto finančních nástrojů.

6.4.4. POJISTNÉ, PENZIJNÍ A STANDARDIZOVANÉ ZÁRUČNÍ PROGRAMY

Do této kategorie patří následující: a) technické rezervy neživotního pojištění, b) životní pojištění a nároky na anuitu, c) penzijní nároky, nároky penzijních fondů na penzijní správce a nároky na dávky jiné než penzijní a d) rezervy na uplatnění standardizovaných záruk.

6.4.5. OBCHODNÍ ÚVĚRY A ZÁLOHY

Obchodní úvěry a zálohy jsou finanční pohledávky vznikající z přímého poskytnutí úvěru ze strany dodavatelů zboží a služeb zákazníkům a ze zálohových plateb za práci, která je rozpracovaná nebo má být teprve provedena, ve formě záloh zaplacených zákazníky za zboží a služby, které ještě nebyly dodány. Obchodní úvěr a zálohy vznikají, není-li platba za zboží nebo služby provedena v okamžiku, kdy dochází ke změně vlastnictví zboží nebo kdy je poskytnuta služba.

6.4.6. OSTATNÍ POHLEDÁVKY NEBO ZÁVAZKY

Tato kategorie sestává z pohledávek či závazků, které nepatří do obchodních úvěrů a záloh ani do jiných nástrojů. Patří sem finanční aktiva a pasiva vytvořená jako protějšky k transakcím, existuje-li časový nesoulad mezi těmito transakcemi a odpovídajícími platbami. Do této kategorie patří daňové závazky, závazky z nákupu a prodeje cenných papírů, závazky z poplatků za půjčky cenných papírů a z poplatků za půjčky zlata, mzdové a platové závazky, závazky z dividend a sociálních příspěvků, které vznikly, ale nebyly dosud zaplacený.

6.4.7. PŘIDĚLENÍ ZVLÁŠTNÍCH PRÁV ČERPÁNÍ

Přidělení zvláštních práv čerpání členům MMF se zachycuje jako závazek vzniklý příjemci v položce zvláštních práv čerpání v kategorii ostatních investic s odpovídajícím záznamem v položce zvláštních práv čerpání v kategorii rezervních aktiv.

6.5. Rezervní aktiva

Rezervní aktiva jsou vnější aktiva, která jsou za účelem splnění finanční potřeby platební bilance, intervence na devizových trzích v zájmu řízení devizového kurzu a za jinými souvisejícími účely (jako například udržování důvěry v měnu a ekonomiku nebo když slouží jako základ pro cizí výpůjčky) okamžitě k dispozici měnovým orgánům a která jsou těmito orgány kontrolována. Rezervními aktivy musí být devizová aktiva, pohledávky vůči nerezidentům a aktiva, která skutečně existují. Potenciální aktiva jsou vyloučena. Pro pojem rezervních aktiv jsou zásadní pojmy „kontrola“ a „k dispozici k užití“ ze strany měnových orgánů.

Rezervní aktiva eurozóny se skládají z rezervních aktiv Eurosystemu, tj. rezervních aktiv ECB a rezervních aktiv v držení národních centrálních bank eurozóny.

Rezervní aktiva musí být i) pod účinnou kontrolou měnového orgánu Eurosystemu, tj. buď ECB nebo národní centrální banky eurozóny, a ii) vysoce likvidními, obchodovatelnými a bonitními pohledávkami, které má Eurosystem vůči nerezidentům eurozóny a které znějí na jiné směnitélné měny než euro, a dále měnové zlato, rezervní pozice u MMF a zvláštní práva čerpání.

Tato definice výslovně vylučuje, aby pohledávky v cizí měně vůči rezidentům eurozóny a pohledávky v eurech byly považovány za rezervní aktiva, a to jak na úrovni vnitrostátní, tak na úrovni eurozóny. Podobně se v souladu s institucionálními ustanoveními Smlouvy o fungování Evropské unie devizové pozice ústředních vládních institucí a/nebo ministerstev financí nezahrnují do definice rezervních aktiv eurozóny.

Rezervní aktiva ECB jsou sdružena v souladu s článkem 30 statutu Evropského systému centrálních bank, a považují se tak za rezervní aktiva pod přímou a účinnou kontrolou ECB. Dokud nedojde k žádnému dalšímu převodu vlastnického práva, jsou rezervní aktiva v držení národních centrálních bank pod jejich přímou a účinnou kontrolou a považují se za rezervní aktiva příslušné jednotlivé národní centrální banky.

S výjimkou rezervních aktiv zahrnutých do podskupiny „finanční deriváty“, která se zaznamenávají v čistých hodnotách, se rezervy Eurosystemu sestávají v hrubých hodnotách bez očištění o závazky spojené s rezervami.

Oceňování je založeno na tržních cenách, přičemž a) pro transakce se používají tržní ceny převládající v okamžiku uskutečnění transakce a b) pro pozice se používají středy cenového rozpětí v závěru obchodního dne na konci referenčního období. Pro přepočet transakcí s aktivy denominovanými v cizí měně na euro se použijí tržní směnné kurzy převládající v okamžiku uskutečnění transakce a pro přepočet pozic uvedených aktiv se použijí tržní směnné kurzy střed v závěru obchodního dne na konci referenčního období.

Rozšířil se názor, že jiná devizová likvidita, která není zahrnuta do položky rezervních aktiv ve statistice platební bilance a investiční pozice vůči zahraničí, může být rovněž důležitým ukazatelem schopnosti země plnit devizové závazky, přičemž tento názor byl přijat ve zvláštním standardu MMF o šíření údajů („Special Data Dissemination Standard“). Pro výpočet devizové likvidity je nutné údaje o hrubých rezervách doplnit o informace o ostatních devizových aktivech a o závazcích spojených s rezervami. Měsíční údaje o (hrubých) rezervních aktivech Eurosystemu se proto doplní o informaci o ostatních devizových aktivech a o předurčených a potenciálních krátkodobých čistých závazcích vázoucích na hrubých rezervních aktivech, jež se klasifikují podle zbytkové splatnosti. Kromě toho se rovněž vyžaduje měnové rozlišení hrubých rezervních aktiv, která znějí na měny obsažené v měnovém koši zvláštních práv čerpání (celkem) a na ostatní měny (celkem), a to se čtvrtletním intervalem.

6.5.1. MĚNOVÉ ZLATO

Měnovým zlatem je zlato, ke kterému mají vlastnické právo měnové orgány (nebo jiné subjekty pod účinnou kontrolou měnových orgánů) a které je drženo jako součást rezervních aktiv. Zahrnuje zlato ve fyzické podobě a účty pro nealokované zlato u nerezidentů, které dávají právo nárokovat dodání zlata.

Stavy měnového zlata by při všech reverzních transakcích se zlatem (zlaté swapy, repo operace, půjčky a vklady) měly zůstat nezměněny.

6.5.1.1. Zlato ve fyzické podobě má podobu mincí, ingotů nebo prutů o ryzosti alespoň 995/1 000 včetně zlata drženého na účtech pro alokované zlato.

6.5.1.2. Účty pro nealokované zlato představují nárok na dodání zlata vůči správci účtu. U těchto účtů má poskytovatel účtu vlastnické právo k rezervní základně fyzicky alokovaného zlata a držitelům účtu vydává pohledávky denominované ve zlatě. Účty pro nealokované zlato, které není klasifikováno jako měnové zlato, se řadí do kategorie oběživo a vklady v rámci ostatních investic.

6.5.2. ZVLÁŠTNÍ PRÁVA ČERPÁNÍ

Zvláštní práva čerpání jsou mezinárodní rezervní aktiva vytvořená MMF a přidělována členům pro doplnění stávajících oficiálních rezerv. Zvláštní práva čerpání drží pouze měnové orgány členů MMF a omezený počet mezinárodních finančních institucí, které jsou oprávněnými držiteli.

6.5.3. REZERVNÍ POZICE U MMF

Jedná se o součet a) „rezervní tranše“, tedy částek cizích měn včetně zvláštních práv čerpání, které může členská země čerpat z MMF v krátké lhůtě, a b) jakéhokoliv dluhu MMF na základě úvěrové smlouvy v rámci Účtu všeobecných zdrojů MMF, který je okamžitě k dispozici členské zemi.

6.5.4. OSTATNÍ REZERVNÍ AKTIVA

Ostatní rezervní aktiva zahrnují oběživo a vklady, cenné papíry, finanční deriváty a jiné pohledávky. Vklady se rozumí vklady, které jsou k dispozici na vyžádání. Cenné papíry zahrnují likvidní a obchodovatelné majetkové a dluhové cenné papíry vydané nerezidenty včetně akcií či podílových listů investičních fondů. Finanční deriváty se zaznamenávají v rezervních aktivech, pouze pokud jsou deriváty týkající se správy rezervních aktiv nedílnou součástí ocenění těchto aktiv. Ostatní pohledávky zahrnují půjčky nerezidentským nebankovním subjektům, dlouhodobé úvěry Světovému účtu MMF a ostatní finanční aktiva, která nebyla dříve zahrnuta, ale která splňují definici rezervních aktiv.“
